Informatie- en consultatiebijeenkomst

Ontwerp-Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân

Welkomstwoord

Doel van de avond

1. U informeren over de ontwerp-Funderingsaanpak.
2. U informeren over de aanpak hoogwatercircuits van Wetterskip Fryslân.
3. U in de gelegenheid stellen om technische/feitelijke vragen te stellen.
4. Uw eerste reacties en mogelijke aandachtspunten ophalen.
5. U informeren over het besluitvormingstraject dat volgt.

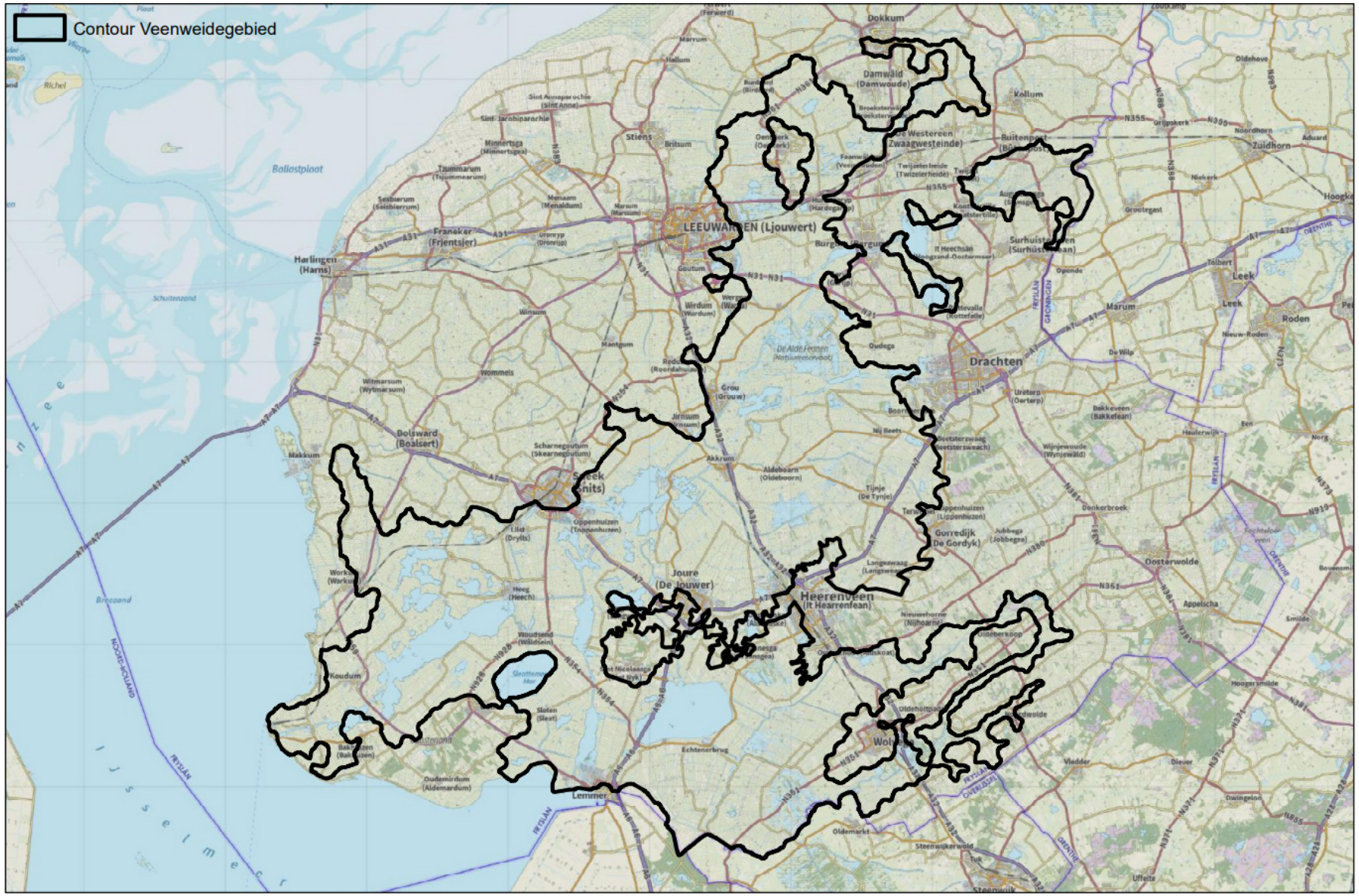
Agenda

1. Technische toelichting ontwerp-Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân
2. Technische toelichting aanpak hoogwatercircuits Wetterskip Fryslân
3. Technisch/inhoudelijke vragen
4. Wat wenst u nog mee te geven?
5. Vervolg

Toelichting ontwerp-Funderingsaanpak

Context

- Veenweideprogramma Fryslân: samenwerking van de drie Friese overheden
- Veenweideprogramma 2021-2030: eind 2022 Funderingsaanpak vaststellen
- Ambtelijk gewerkt aan een Friese Funderingsaanpak
- Advies Funderingstafel

Contour Veenweidegebied
Dokkum
Damwâld
(Damwoude)
Kollum
Oldeheve
Stiens
Britsum
Zwaagwesteinde)
Buitenpost
Zuidhorn
Noordhorn
Aduard
Grijpskerk
Niekerk
Hoogkerk
Grootegast
Surhuisterveen
(Surhuizum)
Opende
Tolbert
Leek
Roden
Nieuw-Roden
Marum
Ballastplaat
Sexbierum
(Seisbierrum)
Menaam
(Menaldum)
Franeker
(Frjentsjer)
LEEUWARDEN (Ljouwert)
Harlingen
(Harns)
Goutum
Wirdum
(Wurdum)
Winsum
Mantgum
Oudega
Drachten
De Wilp
Schuitenzand
Wommels
Witmarsum
(Wytmarsum)
Grou
(Grouw)
Jirnsum
Bolsward
(Boalsert)
Scharnegoutum
(Skarnegoutum)
Makkum
Akkrum
Aldeboarn
(Oldeboorn)
Tijnje
(De Tynje)
Oppenhuizen
(Tsjummenhuzen)
Lilld
(Drylts)
Gorredijk
(De Gordyk)
Joure
(De Jouwer)
Heerenveen
(It Heerenfean)
Oosterwolde
Appelscha
Smilde
Hoogersmilde
Nieuwehorne
(Nijhoarne)
Woudsend
(Wildsein)
Koudum
Sloten
(Sleat)
Echtenerbrug
Oudemirdum
(Aldemardum)
Lemmer
Vledder
Diever
Uffelte
Breezand
NOORD-HOLLAND
FRYSLÂN
IJsselmeer

Funderingsschade

- Tot circa 1970 zijn woningen/opstallen onder andere op hout gefundeerd
- Grondwaterpeil zakt: paalfunderingen komen droog te staan. Schade en verzakkingen als gevolg

Funderingsschade kan meerdere oorzaken hebben:
Klimatologische factoren: droogte
Natuurlijke factoren: bacterieaantasting
Bouw- en woontechnische factoren: verbouw, aanbouw, inrichting perceel
Waterhuishoudkundige factoren: verlaging oppervlaktewaterpeil (ontwatering), drinkwaterwinning
Mijnbouw: gas- en zoutwinning

- Ontwerp-aanpak: 6.200 schadegevoelige woningen in het veenweidegebied

Rol Friese overheden

- Funderingsschade is omvangrijk en complex: technische, financiële, juridische en procesmatige vragen
- We tornen niet aan de juridische verantwoordelijkheid
- Morele verantwoordelijkheid → Funderingsaanpak
- 3 oplossingsrichtingen

Uitgangspunten van de Friese aanpak

1. Huiseigenaar centraal: veilig wonen
2. Preventie en herstel
3. Openheid en transparante communicatie
4. Leren van het verleden
5. Gebruikmaken van kennis en betrokkenheid inwoners

Oplossingsrichting 1: Funderingsloket 2.0

Doel: informatie, advies en preventie

- Omvormen huidig funderingsloket tot een funderingsloket 2.0
- Inwoner staat centraal: menselijk en laagdrempelig karakter
- Applicatie: Funderingsviewer

Oplossingsrichting 2: subsidieregeling funderingsonderzoek en begeleiding herstelplan

Doel: inzicht in de fundering en daarna hulp bij het vinden van de juiste oplossing

- Financieel helpen: 70% tegemoetkoming kosten funderingsonderzoek, maximaal 3.500 euro subsidie per woningeigenaar
- 500.000 euro per jaar voor funderingsonderzoeken
- Organisatorisch ontzorgen: begeleiding van start tot en met herstelplan
- Innovaties stimuleren

Oplossingsrichting 3: lobby bij het Rijk en tijdelijke leenfaciliteit voor urgente gevallen

Doel: een gunstige landelijke regeling en in de tussentijd urgente gevallen al helpen

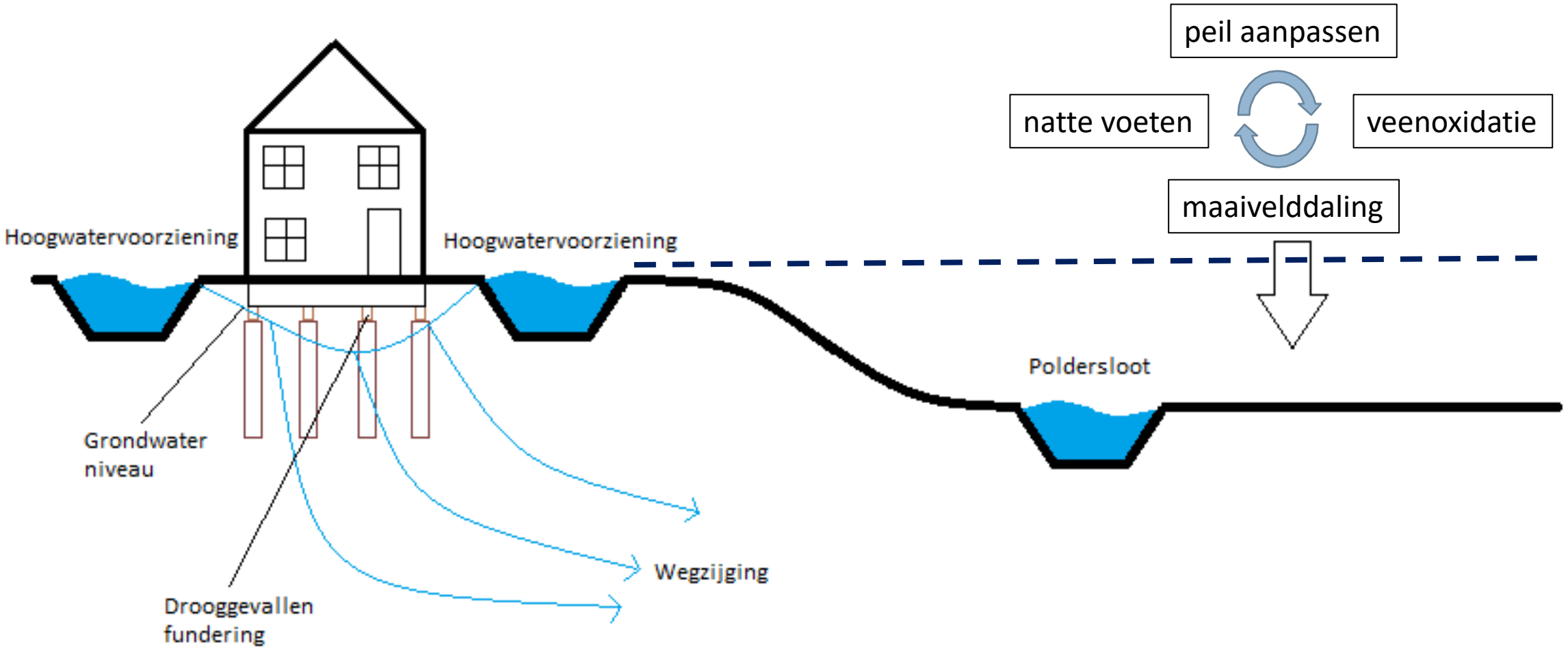
- Landelijk Fonds Duurzaam Funderingsherstel → lobby richting Rijk
- Overbruggingsregeling voor urgente gevallen (2 jaar)

Financiën

Kostenpost	Bedrag in €
Eenmalige kosten	111.500
Jaarlijkse kosten voor loket, subsidieregeling en innovatie (tot 2030)	1.006.500
Jaarlijkse kosten overbruggingsfaciliteit (2023 en 2024)	500.000

Toelichting aanpak hoogwatercircuits

Wat is een hoogwatercircuit (HWC)?

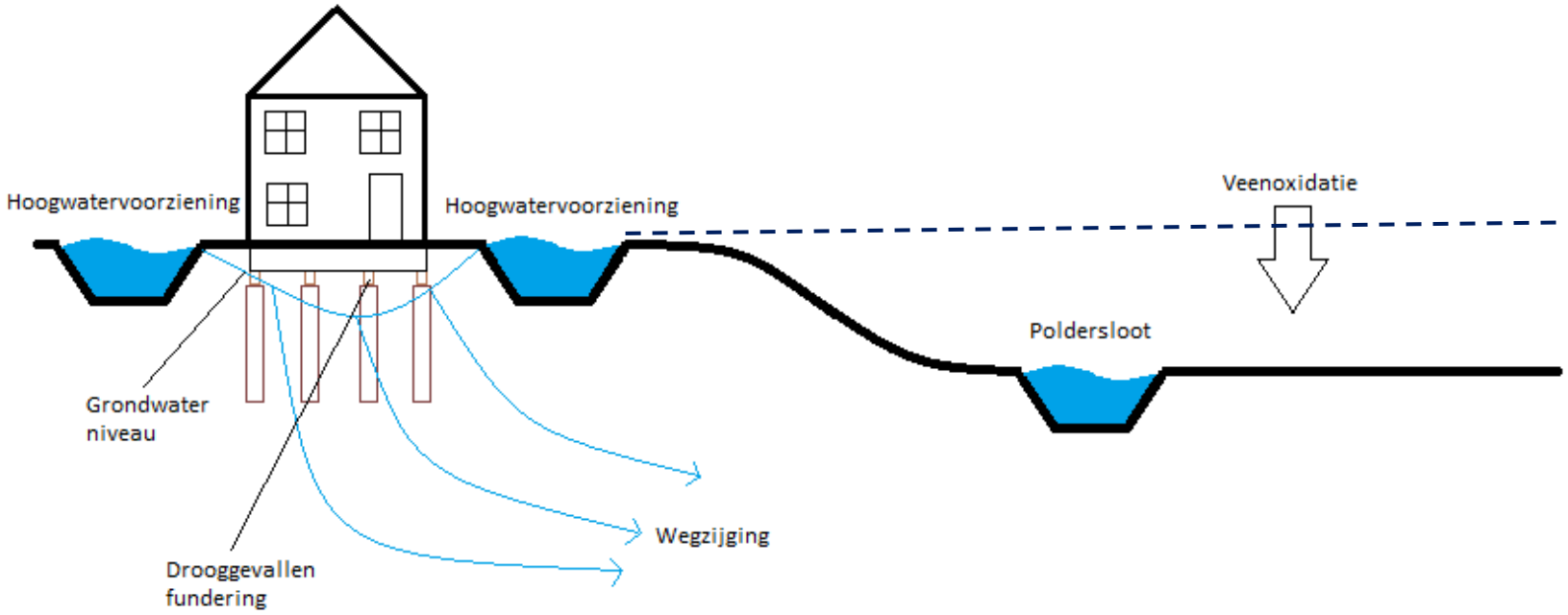

AED

Aanleiding voor aanpak HWCs

- Effectiviteit HWCs neemt geleidelijk aan af:
  - Niet bekend wat de effectiviteit nog is, ook niet bij woningeigenaar
  - Alle woningen op hout: kans op droogstand in komende decennia

- Toenemend aantal HWCs waarin waterpeil niet langer is te handhaven

HWCs en funderingsschade

Paalrot - schimmel

Droogstand

Verlaging grondwaterpeil
- Verlaging regionaal grondwater
- Verlaging peil omgeving
- Klimaatverandering
- Bomen

Aanvulling grondwaterpeil
- Hoogwatercircuits
- Regenwater

Palenpest - bacterie

Ook onder water

Te grote belasting

Verbouwingen

Doelen aanpak HWCs

1. Effectiviteit van HWCs bekend

2. Besluit nemen over de peilen en inrichting: peil handhaven of verlagen?

3. Woningeigenaren informeren
    - hoe goed beschermt het HWC hun fundering nog
    - wat kunnen ze doen om schade te voorkomen of te herstellen

HWC-peil handhaven of verlagen?

Hydrologische effectiviteit

- Funderingsonderzoek

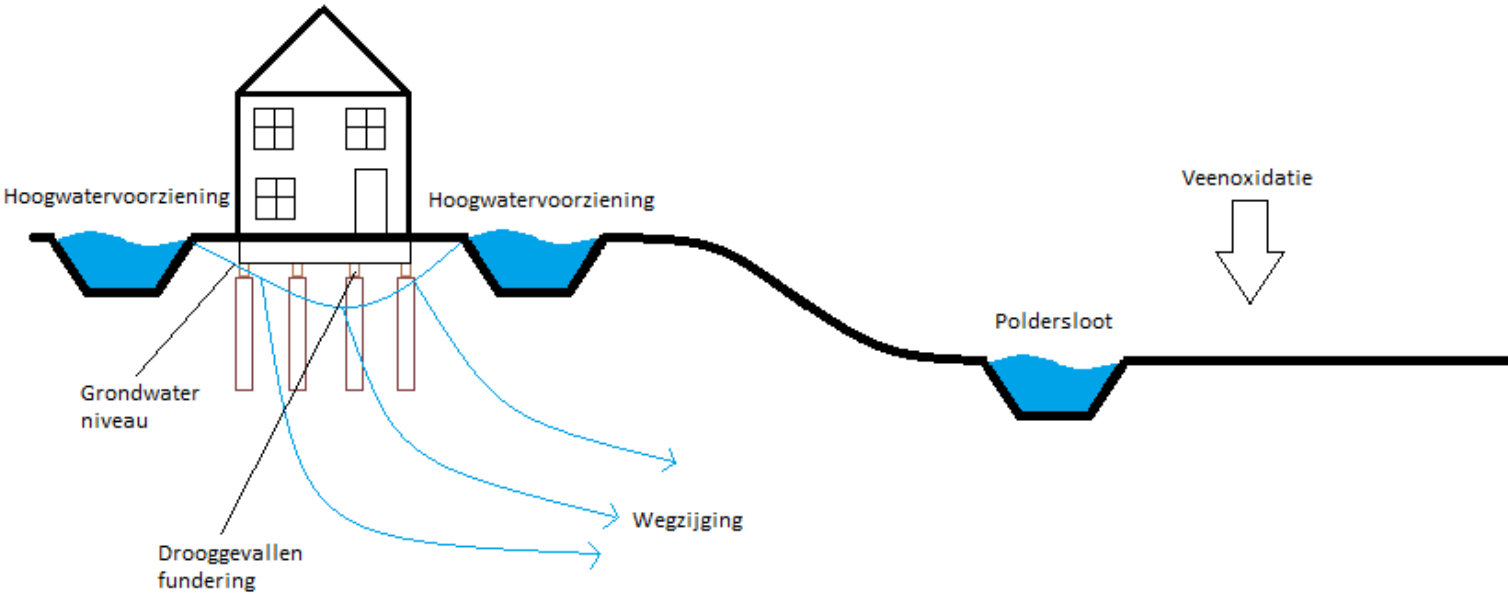
Kosteneffectiviteit

<u>Peil handhaven</u>

- Kosten lokale kering
- Groot onderhoud

<u>Peil verlagen (HWC afwaarderen)</u>

- Schade door verlaging
- Herinrichten watersysteem

Welke HWCs als eerste aanpakken?

975 km hoogwatercircuits

3.300 woningen (bouwjaar < 1970)

Dankzij de funderingsaanpak:

- hoeven woningeigenaren niet op het waterschap te wachten
- kunnen woningeigenaren zelf hun fundering laten onderzoeken
- kan waterschap programmering van HWCs verbeteren

Programmering

	urgente HWCs waterpeil niet langer te handhaven	**overige HWCs**
Doel	afweging: peil handhaven of verlagen + maatregelen treffen	inventariseren + beoordelen: hoe lang is huidige peil nog te handhaven
Opgave	90 km	885 km start in gebiedsprojecten veenweide
Uitvoering maatregelen	door WF 4,5 km / jaar begroot	via gebiedsplan 1,6 km / jaar begroot
Onderzoek woningen	ja	nee, tenzij

Programmering en begroting jaarlijks bijstellen

Uitvoering

2023 Team hoogwatercircuits

- richtlijn aanpak maken + registratie inrichten
- eenvoudiger schaderegeling
- selectie meest urgente HWCs, start planvorming, zo nodig reparaties
- start inventariseren HWCs in veenweide gebiedsprojecten

2024

- maatregelen uitvoeren voor eerste urgente HWCs

Technisch/inhoudelijke vragen

Wat wenst u nog mee te geven?

Vervolg

- Uw input wordt meegenomen bij het opstellen van de definitieve Funderingsaanpak
- Ook advies Funderingstafel wordt expliciet meegenomen, alsmede zienswijzen uit het inspraaktraject
- In december 2022 besluitvorming door uw bestuur
- Heeft u nog verdere technische vragen? U kunt deze mailen naar veenweidevisie@fryslan.frl